

ARON bvba
Archeologisch Projectbureau

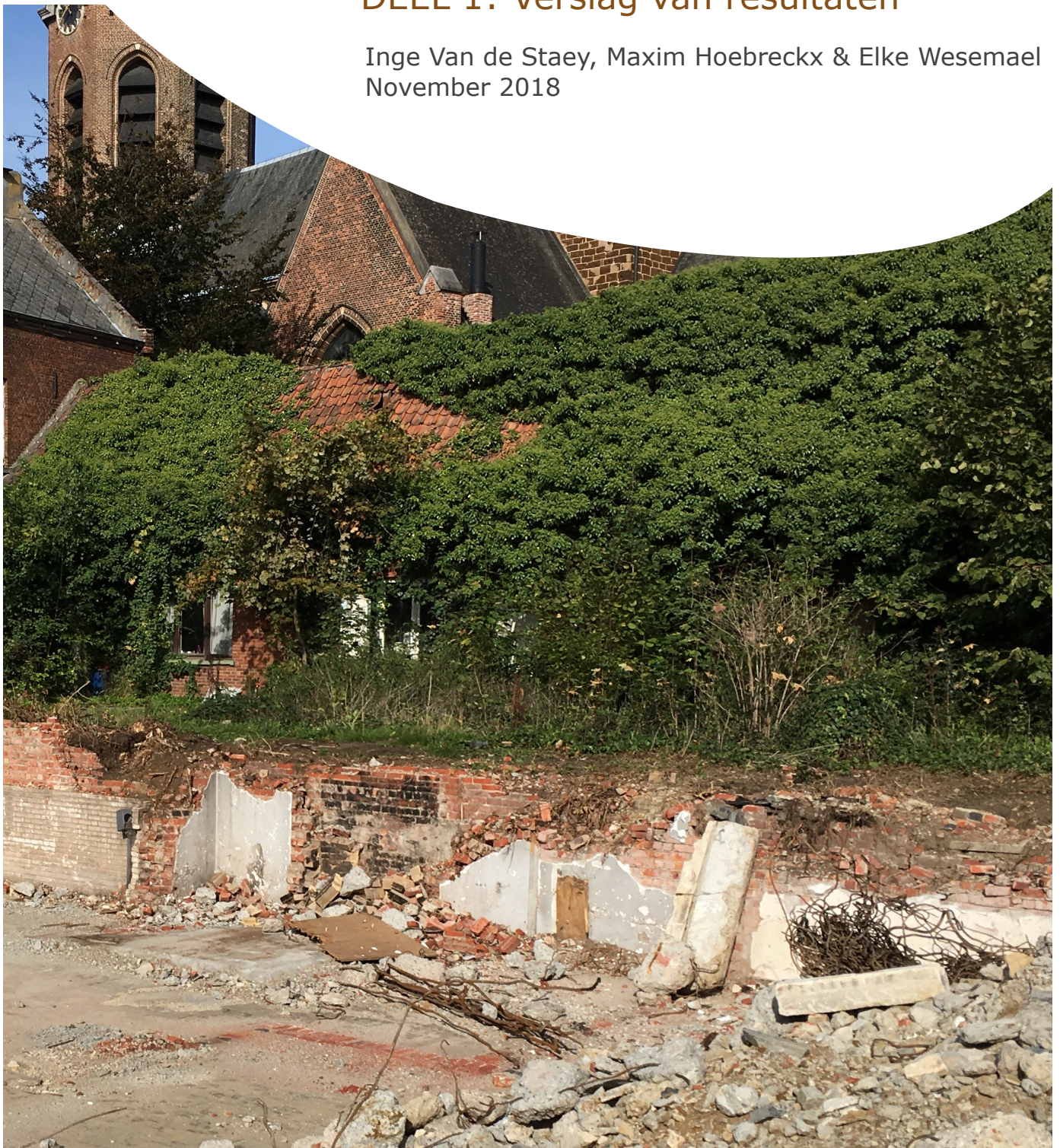
RAPPORT 673

Nota Beringen, Koerselsesteenweg

Nieuwbouw van het 'markant gebouw'
met ondergrondse parking

DEEL 1: Verslag van resultaten

Inge Van de Staey, Maxim Hoebreckx & Elke Wesemael
November 2018

ARON-RAPPORT 673

NOTA

BERINGEN, KOERSESESTEENWEG

NIEUWBOUW VAN HET 'MARKANT GEBOUW' MET ONDERGRONDSE PARKING

Inge Van de Staey, Maxim Hoebreckx & Elke Wesemael

Tongeren
2018

Colofon

ARON rapport 673 – Nota – Beringen, Koerselsesteenweg. Nieuwbouw van het ‘Markant gebouw’ met ondergrondse parking.

Erkend archeoloog: Maxim Hoebreckx (OE/ERK/Archeoloog/2015/00090)
Auteurs: Inge Van de Staey, Maxim Hoebreckx & Elke Wesemael
Foto’s en tekeningen: ARON bvba (tenzij anders vermeld)
Wettelijk depot: D/2018/12.651/128
ID Archeologienota: 5821

ARON bvba bewaart op een beveiligde wijze enkel informatie over opdrachtgevers en initiatiefnemers met specifieke doelen. Gegevens worden niet gedeeld met derden zonder uitdrukkelijke toestemming van de opdrachtgevers of initiatiefnemers. Gegevens worden op vraag van de opdrachtgevers of initiatiefnemers aangepast of gewist.

Op de teksten, foto’s en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bvba mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

ARON bvba
Archeologisch Projectbureau
Neremweg 110
3700 Tongeren
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel: 012/225.250

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
DEEL 1. VERSLAG VAN RESULTATEN.....	4
HOOFDSTUK 1. HET ONDERZOEKSGBIED.....	4
1. Situering van het onderzoeksgebied.....	4
2. Geplande bodemingrepen.....	8
3. Bekrachtigde maatregelen.....	11
Hoofdstuk 2. Het Proefputtenonderzoek.....	12
1. Beschrijvend gedeelte.....	12
1.1 Administratieve gegevens.....	12
1.2 Onderzoeksvragen en randvoorwaarden.....	14
1.3 Werkwijze, verloop en actoren.....	15
2. Assessment.....	17
2.1 Algemene toestand van het onderzoeksterrein.....	17
2.2 Sporen en gaafheid van de bodem.....	18
2.3 Vondsten.....	21
2.4 Assessment van stalen.....	21
2.5 Conservatie-assessment.....	21
2.6 Onderzoeksvragen.....	21
2.7 Kennisvermeerdering.....	23
3. Samenvatting.....	24
DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELLEN.....	26
1. Gemotiveerd advies.....	26
1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek.....	26
1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied.....	27
1.3 Impact van de geplande bodemingrepen.....	27
1.4 Bepaling van maatregelen.....	27
BIBLIOGRAFIE	
BIJLAGEN	
Bijlage 1: Periodetabel	
Bijlage 2: Kadasterplan	
Bijlage 3: Afbeeldingen- en plannenlijst	
Bijlage 4: OT	
Bijlage 4a: Inplantingsplan	
Bijlage 4b: Inplantingsplan parking -1	
Bijlage 4c: markant gebouw, niveau 0	
Bijlage 4d: Snedes	

- Bijlage 5: Overzicht nutsleidingen (KLIP)
- Bijlage 6: Overzichtsplan proefputten BT (detail en overzicht)
- Bijlage 7: Overzichtsplan proefputten OT (detail en overzicht)
- Bijlage 8: Profielen proefputtenonderzoek
- Bijlage 9: Lijst met afkoringen
- Bijlage 10: Sporen proefsleuven
- Bijlage 11: Fotolijst proefsleuvenonderzoek

INLEIDING

Voorliggende nota behandelt de resultaten van het uitgesteld archeologisch vooronderzoek, dat uitgevoerd werd naar aanleiding van de archeologienota die opgemaakt werd voor het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning voor een ca. 1495 m² groot terrein in het centrum van Beringen (prov. Limburg) ter hoogte van de Koerselsesteenweg.

Op het moment van de aanvraag van de vergunning bevonden zich op het terrein nog een stadhuis en een parking. Het was zowel economisch als maatschappelijk onwenselijk voor de opdrachtgever om voorafgaand aan het aanvragen van de vergunning een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren. Er werd dan ook door *ARON bvba* conform onderafdeling 7 van het Onroerend Erfgoeddecreet een archeologienota met uitgesteld traject opgemaakt en bij het Agentschap Onroerend Erfgoed ingediend.

Deze archeologienota, die ID 5821¹ meekreeg, werd door Onroerend Erfgoed bekrachtigd met als voorwaarde dat volgende onderzoeksvragen bijkomend beantwoordt dienen te worden:

- Wat was de opbouw van de Markt? Zijn er verschillende niveaus te herkennen?
- Zijn er sporen van een poel aanwezig? Zo ja, kan er iets gezegd worden over het ontstaan (natuurlijk/antropogeen), functie, gebruiksgeschiedenis, tafonomie?

Het uitgesteld archeologisch vooronderzoek dat in het kader van deze nota uitgevoerd werd, betrof een proefputtenonderzoek (2018J260). De resultaten van het onderzoek worden omschreven in deel 1 van deze nota. Op basis hiervan wordt er geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd. Dit wordt beargumenteerd in deel 2.

¹ <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/5821>; Van de Staey I. & Wesemael E. (2017). Archeologienota Beringen, Koerselsesteenweg – Markant gebouw.

DEEL 1. VERSLAG VAN RESULTATEN

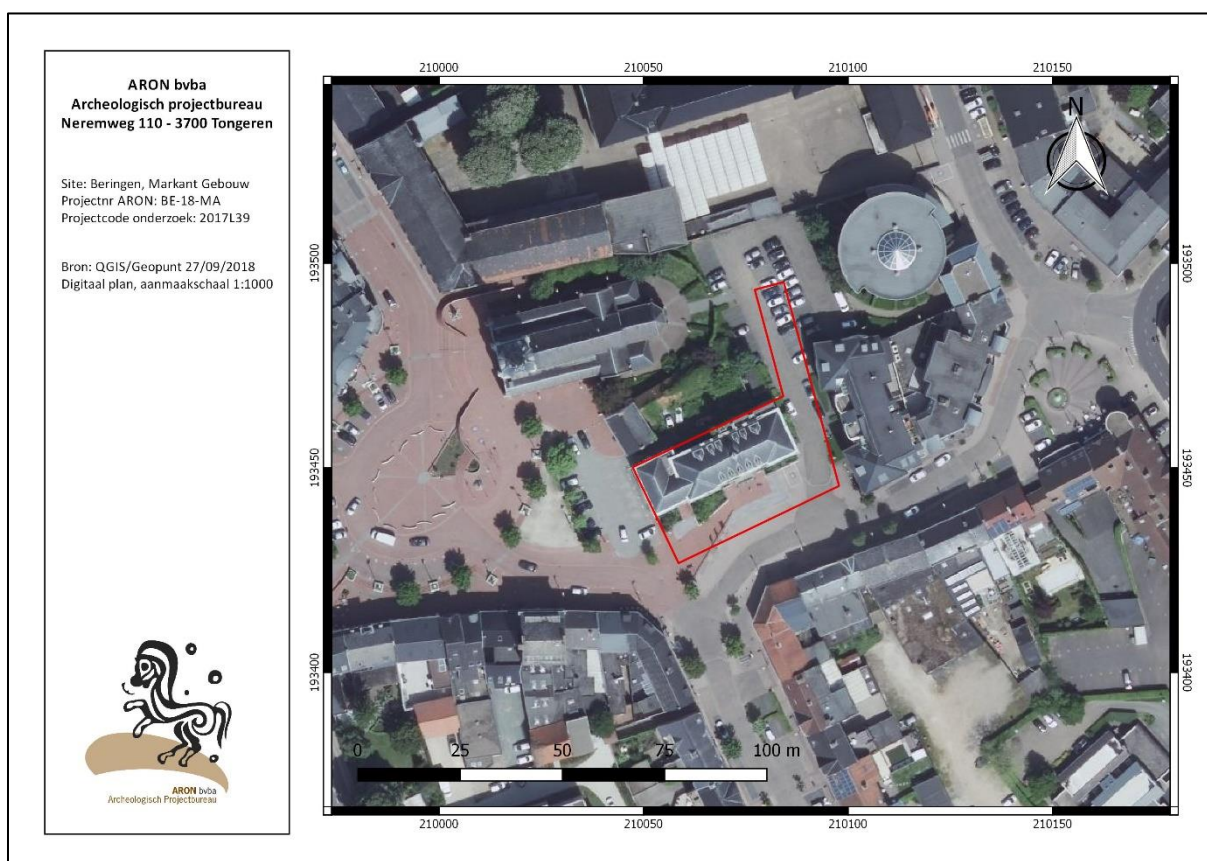
HOOFDSTUK 1. HET ONDERZOEKSGBIED

1. Situering van het onderzoeksgebied²

Het onderzoeksgebied is gelegen in het centrum van de stad Beringen en is gelegen tussen de Koerselsesteenweg en de Markt. Het maakt deel uit van een grootschalige stadskernvernieuwing die behalve een 'markant gebouw' ook de volledige voormalige collegesite omvat. Hiervoor werd reeds een aparte archeologienota opgemaakt.³

Binnen de huidige vergunning plant de initiatiefnemer op een ca. 1495 m² groot gebied de sloop van het voormalige stadhuis en de oprichting van een nieuwbouw met ondergrondse parkeerkelder. Het onderzoeksterrein is kadastraal gekend als Beringen, 1° afdeling, sectie C nummers 201K, 200E en openbaar domein.

Het onderzoeksterrein wordt omsloten door de Markt en de Hasseltsesteenweg in het oosten, de Koerselsesteenweg in het zuiden, en de doorgang naar een parkeerplaats (achterzijde bibliotheek) aan de oostzijde. Ten noorden van het projectgebied vinden we de kerk van Beringen en het voormalige College (Afb. 1). Het stadhuis bevindt zich binnen het projectgebied, verder wordt het ingevuld met openbaar domein ten zuiden van het stadhuis, en met de parkeergelegenheid aan de achterzijde van de bibliotheek (het ronde gebouw op de luchtfoto) (perceel 201K).

Afb. 1: Orthofoto met afbakening van het onderzoeksterrein in het blauw, en situering in de ruimere omgeving.

² <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/5821>; Van de Staey I. & Wesemael E. (2017). Archeologienota Beringen, Koerselsesteenweg – Markant gebouw.

³ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/7803>; Van de Staey I., Wesemael E. & Hoebreckx M. (2018). Archeologienota Beringen, Centrum: Graaf Van Loonstraat-Colleestraat-Markt, Herinrichting Collegesite.

Beringen is gelegen in het Heuvelland van Lummen⁴, een heuvelig landschap waarvan het oppervlak gemodelleerd werd door de tertiaire ondergrond en het rivierstelsel. Zo wordt het reliëf gekenmerkt door het voorkomen van uitgesproken noordoost-zuidwestgerichte heuvels (Diestiaanheuvels), waarvan de toppen worden gevormd door ijzerzandsteen. Beringen-centrum is op de westflank van een zachte helling gelegen waarvan de langgerekte top zich ten oosten van het stadscentrum bevindt. Op 330 m ten noorden van het onderzoeksgebied is de Zwarte Beek gelegen, op 580 m ten westen ligt het Albertkanaal (Afb.2).

Het centrum van Beringen helt sterk af in westelijke en noordelijke richting.⁵ Ook het terrein zelf stijgt vanuit noordelijke (van ca. 41,5 m TAW) in zuidelijke (ca. 42,4 m TAW) richting. Het hoogteverschil rondom het onderzoeksterrein is goed zichtbaar ter hoogte van de Graaf Van Loonstraat. Ter hoogte van de grens van het College en de parking naast de bibliotheek uit dit hoogteverschil zich in een talud van ca. 3 m hoogte (Afb. 3).

Volgens de tertiair geologische kaart komen in het onderzoeksterrein de tertiaire afzettingen van de *Formatie van Diest* voor. De Quartairprofieltypekaart geeft voor het onderzoeksgebied de quartaire afzettingen van de *Formatie van Wildert* weer (Afb. 4, geel). Deze formatie bestaat uit eolische zanden die gedurende de Weichsel-IJstijd d.m.v. N-NO winden tot in onze streken getransporteerd zijn. Ze worden gedefinieerd als gele zwaklemige zanden die gekenmerkt worden door hun parallelle gelaagdheid, die echter gedifferentieerd voorkomt.⁶

Op de bodemkaart wordt een groot deel van de stadskern van Beringen, waaronder ook het onderzoeksterrein, aangeduid als bebouwde zone (OB-bodem) (Afb. 5). De oorspronkelijke bodemopbouw op het terrein kan echter wel gereconstrueerd worden aan de hand van de omliggende bodems en de topografie van de stad. Net ten oosten van het terrein wordt een (matig) droge tot matig natte zandbodem met weinig duidelijke humus en/of ijzer B-horizont weergegeven (Zbfc,Zcf, Zcfc, Zdfc). Variante in het moedermateriaal '...c' duidt aan dat de materialen in de diepte een geel- of groenachtige kleur bezitten (cfr. *Formatie van Diest*). Ook de iets meer ten zuidoosten aangeduide w-Scf- en Scfc-bodem geeft een vergelijkbare bodem aan. Bij deze matig droge lemig-zandgronden met weinig duidelijke humus en/of ijzer B-horizont geeft substraat 'w-...' het voorkomen van een klei-zandsubstraat aan, beginnend op geringe of matige diepte (20-125 cm) (cfr. *Formatie van Diest*).

De gunstige landschappelijke situering – op de heuvelflank van een tertiaire getuigenheuvel – maakt van het onderzoeksterrein een aantrekkelijk bewoonbaar gebied in de prehistorie, protohistorie en historische periodes voorafgaand aan het oudste bronmateriaal. In de 13de-15de eeuw groeide Beringen op een knooppunt van enkele handelsweg(en) uit tot een bloeiend klein-regionaal handelscentrum met een vrij belangrijke lakennijverheid. Door zijn gunstige ligging werd Beringen echter ook verschillende keren belegerd, ingenomen en vernield door militaire eenheden in de loop van de 15de, 16de en 17de eeuw. De grondige verwoesting van de stad in 1654 door de troepen van Karel van Lorreinen kwam Beringen nooit te boven. De stad verviel tot een eenvoudig landbouwdorp.

Ingrijpende wijzigingen in de stedelijke samenleving en in het economisch patroon kwamen pas met de oprichting van de steenkoolmijn van Beringen, die bovendien een aanzienlijke bevolkingstoename tot gevolg had.

Op schetsen en plannen die van Beringen gekend zijn, wordt het terrein ter hoogte van het te ontwikkelen 'Markant gebouw' ingenomen door enkele oudere gebouwen. Deze gebouwen werden omstreeks het midden van de 20ste eeuw afgebroken om plaats te maken voor het stadhuis. Mogelijk is er ooit een openbaar waterpunt in gebruik geweest.

De gekende archeologische gegevens voor het project zijn beperkt. Uit het stadscentrum van Beringen is weinig archeologische informatie in de Centraal Archeologische Inventaris bekend. Zo werden in het historische centrum slechts op twee plaatsen archeologische relictten teruggevonden. Tijdens rioleringswerken op de Markt kwam een waterput uit de Nieuwe Tijd tevoorschijn (CAI 55192). Meer gegevens hierover ontbreken evenwel. Verder brachten archeologische opgravingen⁷ in de Sint-Pietersbandenkerk (CAI 51963) aan het licht dat er in de 9de-10de eeuw (Karolingische periode) al een kleine zaalkerk met aansluitend koor op dezelfde plaats stond.⁸

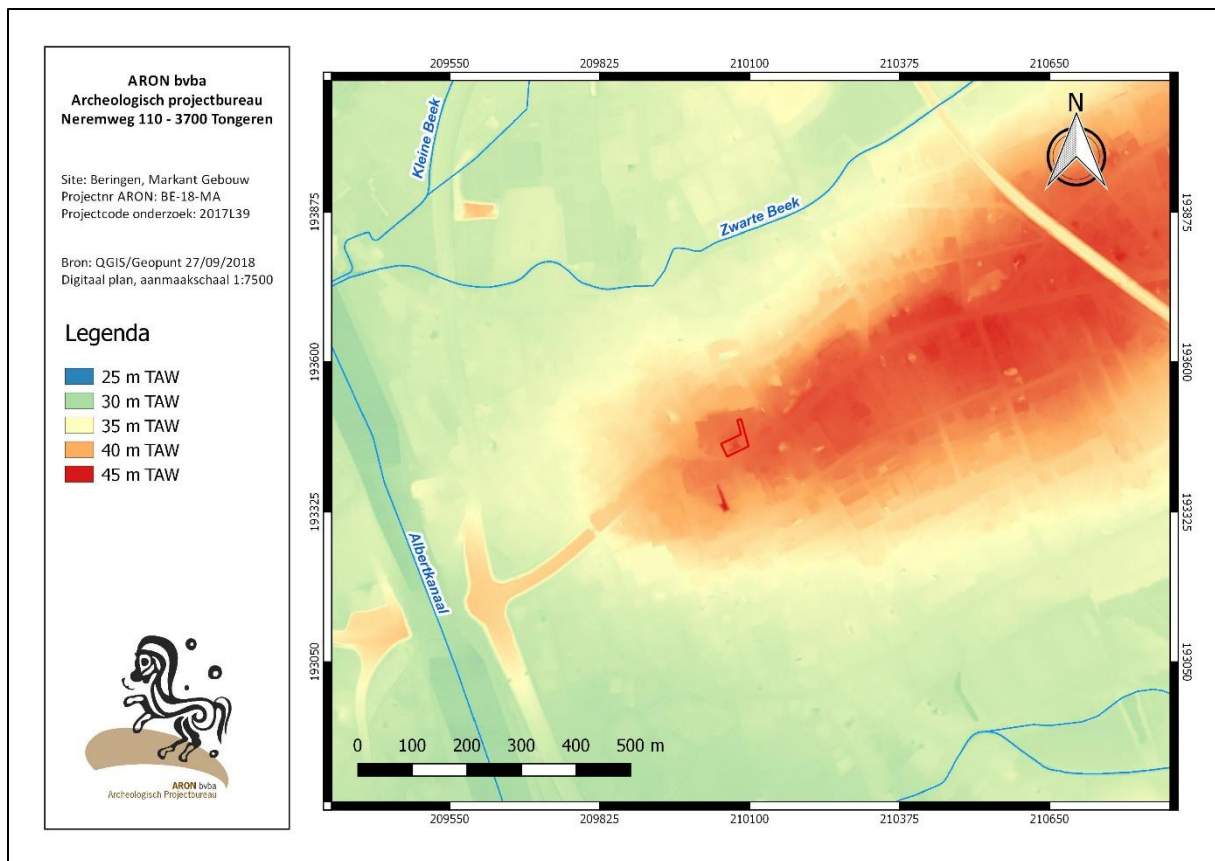
⁴ Gelegen in de driehoek Leopoldsburg-Houthalen-Halen.

⁵ <https://inventaris.onroerendergoed.be/cai/zone/140193>; Frederickx ea. 1996, 4.

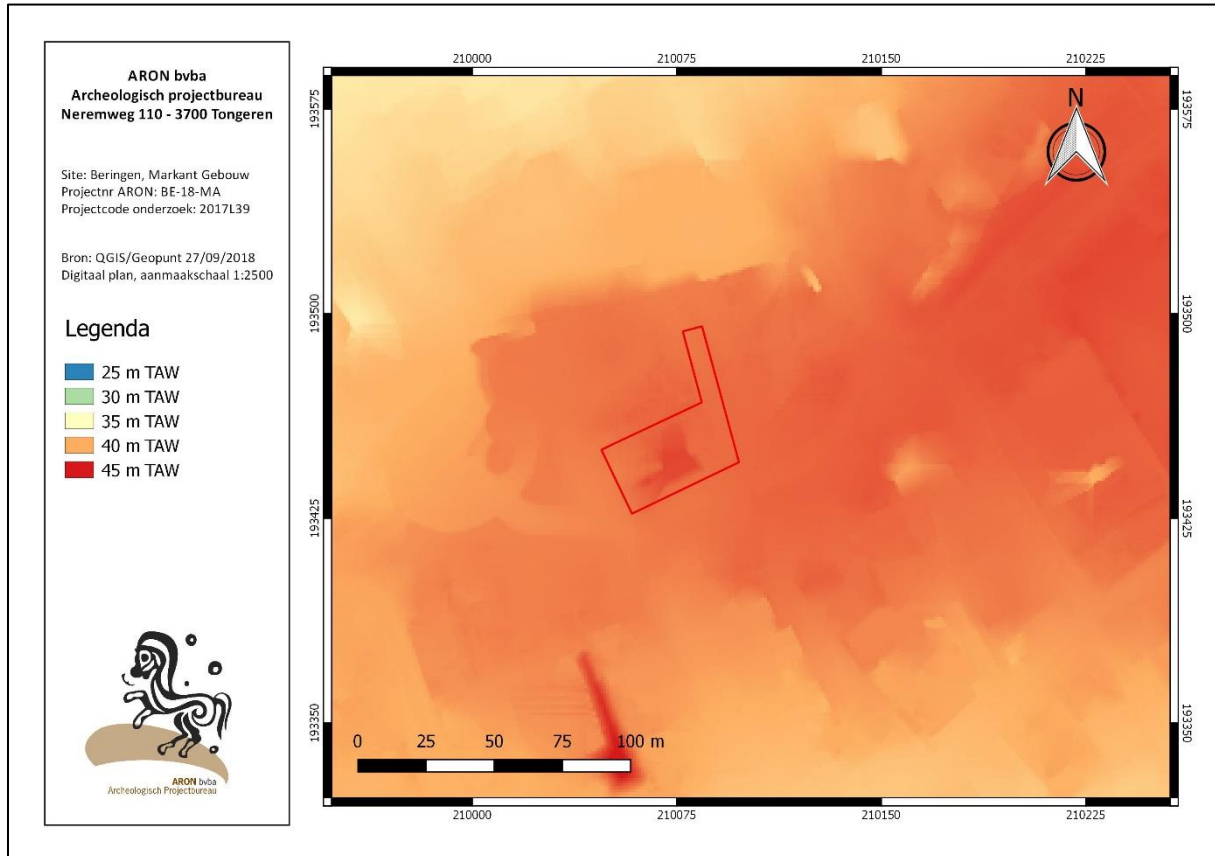
⁶ Frederickx ea. 1996, 20

⁷ Zie hiervoor Vanderhoeven ea. 2002.

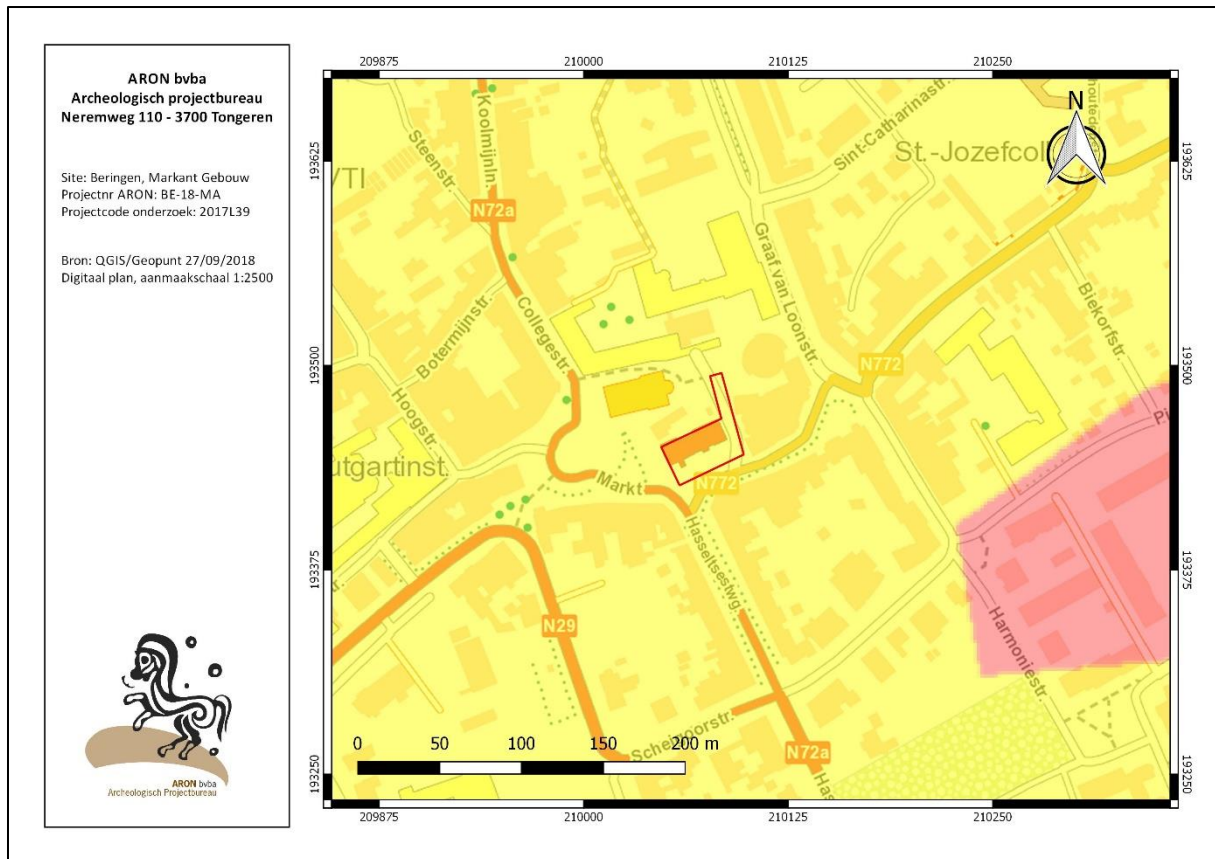
⁸ ADK-UQ bm en De Keuster ea. 2015, 10; <https://inventaris.onroerendergoed.be/cai/zone/140193>

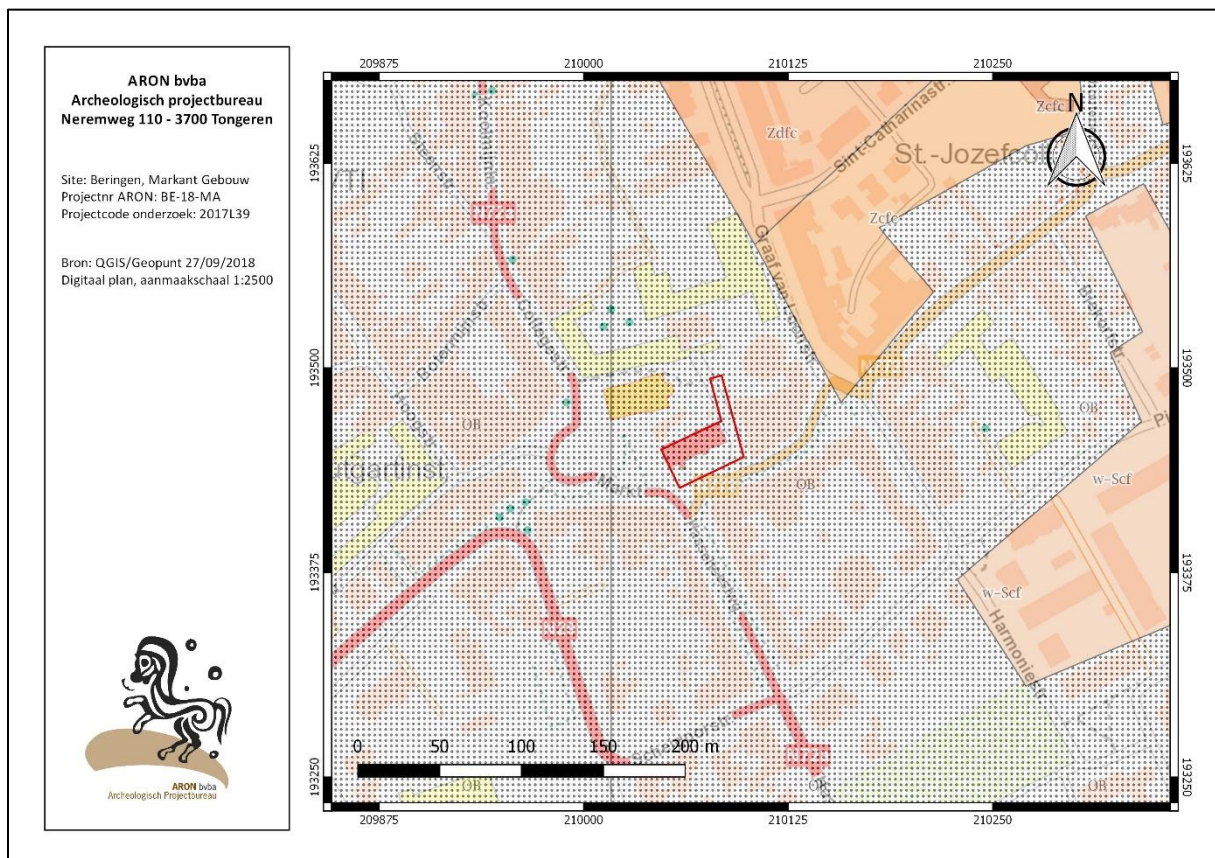
Afb. 2: Uittreksel uit het digitaal hoogtemodel Vlaanderen II met afbakening van het onderzoeksgebied in het rood.

Afb. 3: Uittreksel uit het digitaal hoogtemodel Vlaanderen II met afbakening van het projectgebied in het rood

Afb. 4: Uittreksel Quartair profieltypekaart kaartblad 25 Hasselt, formatie van Wildert (geel), met afbakening van het onderzoeksterrein in het rood.

Afb. 5: Bodemkaart met afbakening van het onderzoeksterrein in het rood.

2. Geplande bodemingrepen

De initiatiefnemer plant op een ca. 1495 m² groot terrein, gelegen langs de Koersesesteenweg te Beringen een nieuwbouw met parkeerkelder. Deze parking wordt ondergronds verbonden met de ondergrondse parkeergarage die onder de voormalige 'Collegesite' wordt ingericht (Afb. 6-Afb.8, BIJLAGE 4). Alvorens deze werken van start kunnen gaan, dienen de bestaande bebouwingen en verhardingen te worden af- en opgebroken.

Sloop en nieuwbouw

Het bestaande stadhuis wordt afgebroken en vervangen door een nieuwbouw met een nieuwe woonontwikkeling met commerciële activiteit op het gelijkvloers. Dit project werd uitgewerkt onder de titel 'bouw van een markant gebouw'. Onder het bestaande stadhuis bevindt zich momenteel reeds een kelder. Deze wordt uitgebroken.

Het nieuwe markante gebouw wordt volledig onderkelderd, en ingericht als ondergrondse parkeergarage (ca. 1270 m²). De garage zal één ondergrondse verdieping tellen. De inrit voor de parking is opgenomen in de huidige contour van het projectgebied. De totale uitgraafdiepte voor de parkeerkelder onder het markant gebouw is 39,75 m TAW, zijnde 3,5 m onder de nulpas (42,25 m TAW). Het afgewerkte vloerniveau van de parkeergarage bedraagt 39,25 m TAW. Er werd bijkomend uit gegaan van een verdere uitgraving (betonplaat, egalisering) van 0,5 m. De parkeerverdieping wordt ondergronds verbonden met de parkeerverdieping van de nieuwbouw die op de Collegesite, net noorden van het projectgebied, wordt gepland.

De bodemingrepen zullen machinaal gebeuren d.m.v. een graafmachine

Opbreken van verhardingen, heraanleg, groenaanleg

Het openbaar domein gelegen aan de voorzijde van het markant gebouw (zuidzijde, Koersesesteenweg) zal worden heraangelegd. Hier worden nieuwe verhardingen en de aanleg van een zestal parkeerplaatsen voorzien. Hiervoor kan een variabele verstoringsdiepte van ca. 15 tot 40 cm onder het maaiveld verwacht worden. In de omgeving van het nieuwe gebouw worden 1 à 2 bomen voorzien. Op dit moment is de precieze plaatsing van bomen of groenaanleg nog niet uitgewerkt, maar de boomputten zouden een verstoring van ca. 1,20 m diepte met zich mee brengen.

De bodemingrepen zullen machinaal gebeuren d.m.v. een graafmachine.

Riolering en nutsleidingen

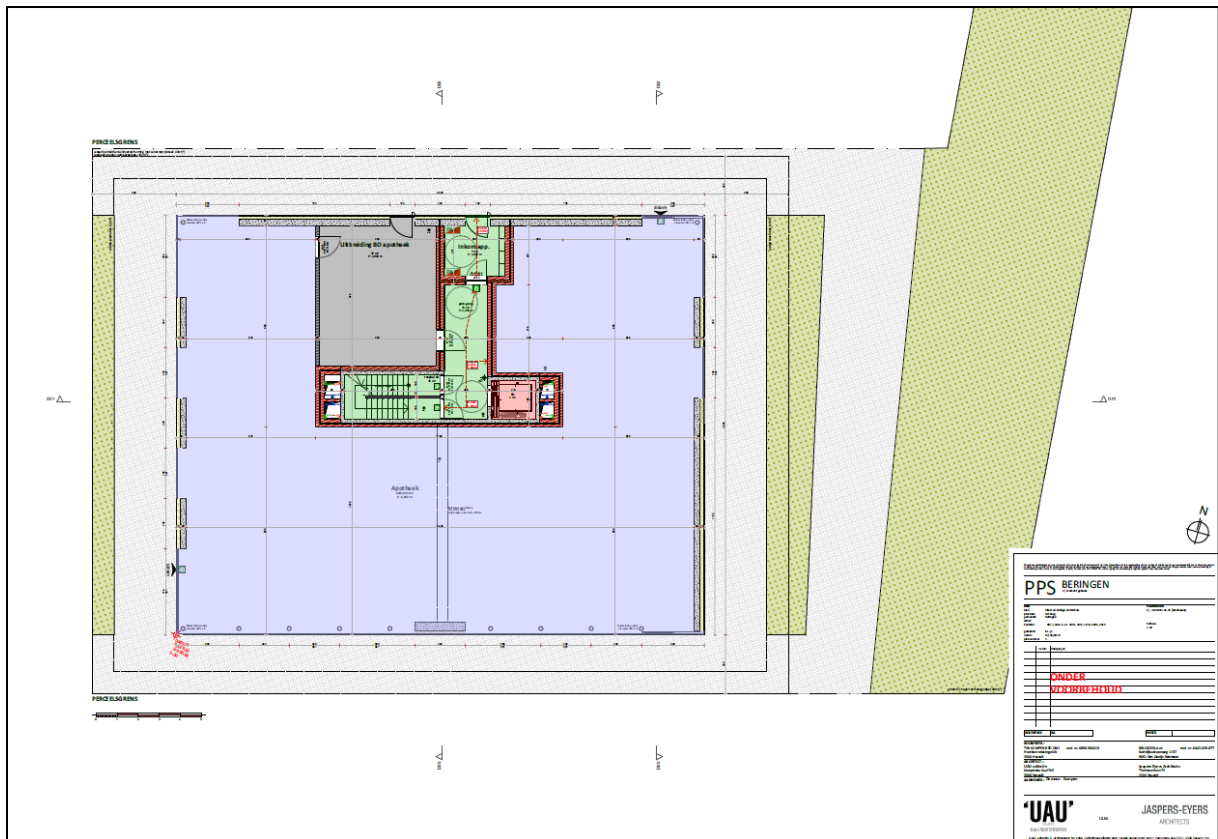
Ter hoogte van het nieuwe markante gebouw zijn nieuwe aansluitingen met de riolering en de nutsleidingen voorzien. Binnen het in te richten terrein zijn reeds meerdere rioleringsbuizen en rioleringsputten aanwezig waarbij zo veel mogelijk aangesloten wordt. Een uitgraving van max. 1 m diep wordt hiervoor verwacht.

Verder zijn aan de kant van de Markt twee infiltratieputten voorzien (beide 7500 l). Voor de uitgraving hiervan kan geschat worden dat een zone van ca. 10 m² afgegraven zal worden tot op een diepte van ca. 2,50 m.

De bodemingrepen zullen machinaal gebeuren d.m.v. een graafmachine.

Werfzone

De werfzone zal zich volledig binnen het huidige projectgebied bevinden. Hiervoor worden geen bijkomende bodemingrepen voorzien.

Afb. 6: Inplantingsplan, gebouw C; Markant gebouw (Bron: UAU Collectiv, digitaal plan, dd 07/05/2018, schaal 1.50, code 2018J260).

Afb. 7: Snede gebouw C; Markant gebouw (Bron: UAU Collectiv, digitaal plan, dd 07/05/2018, schaal 1.50, code 2018J260).

Afb. 8: Zijgevel Markant Gebouw (Bron: UAU Collectiv, digitaal plan, dd 07/05/2018, schaal 1.50, code 2018J260).

3. Bekrachtigde maatregelen

Op basis van bovenstaande gegevens beschikt het terrein over een hoog archeologisch potentieel naar (proto-) historische perioden, m.n. vanaf de vroege middeleeuwen. Uitgaande van bovenstaande gegevens werd in de bekrachtigde archeologienota met ID 5821⁹ een aanvullend archeologisch vooronderzoek geadviseerd naar (proto-)historische vindplaatsen, i.e. een proefputtenonderzoek.

Twee archeologische proefputten worden aangelegd in de zones van het projectgebied die niet ingenomen en verstoord zijn door het bestaande gebouw, m.n. ter hoogte van de ingeplande ondergrondse parkeergarage in het zuidwesten en het zuidoosten van het terrein.

De proefputten dienen om een zicht te krijgen op de complex stratigrafische opbouw van het te onderzoeken gebied op een weinig destructieve manier. Op basis van deze proefputten dient ook de verstoringsgraad door de huidige kelder onder het stadhuis bepaald te worden. Bijkomend gaan de proefputten ook informatie aanleveren over de archeologische stratigrafie, waarna zal kunnen bepaald worden of er op deze locatie moet worden opgegraven, en dan wel in één of meerdere vlakken.

Het proefputtenonderzoek wordt uitgevoerd volgens de wettelijke bepalingen, conform hoofdstuk 8: 8.6 van de Code van Goede Praktijk. De dekkingsgraad en schikking van deze proefputten is van die aard dat ze toelaten om voldoende gefundeerde uitspraken te doen over de rest van het terrein wat betreft de onderzoeksvragen.

Deze archeologienota werd bekrachtigd met voorwaarde (kenmerk: 4.004/71004/52.52). Voorwaarde is dat volgende onderzoeksvragen bijkomend beantwoord dienen te worden:

- Wat was de opbouw van de Markt? Zijn er verschillende niveaus te herkennen?
- Zijn er sporen van een poel aanwezig? Zo ja, kan er iets gezegd worden over het ontstaan (natuurlijk/antropogeen), functie, gebruiksgeschiedenis, tafonomie?

⁹ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/5821>; Van de Staey I. & Wesemael E. (2017). Archeologienota Beringen, Koerselsesteenweg – Markant gebouw.

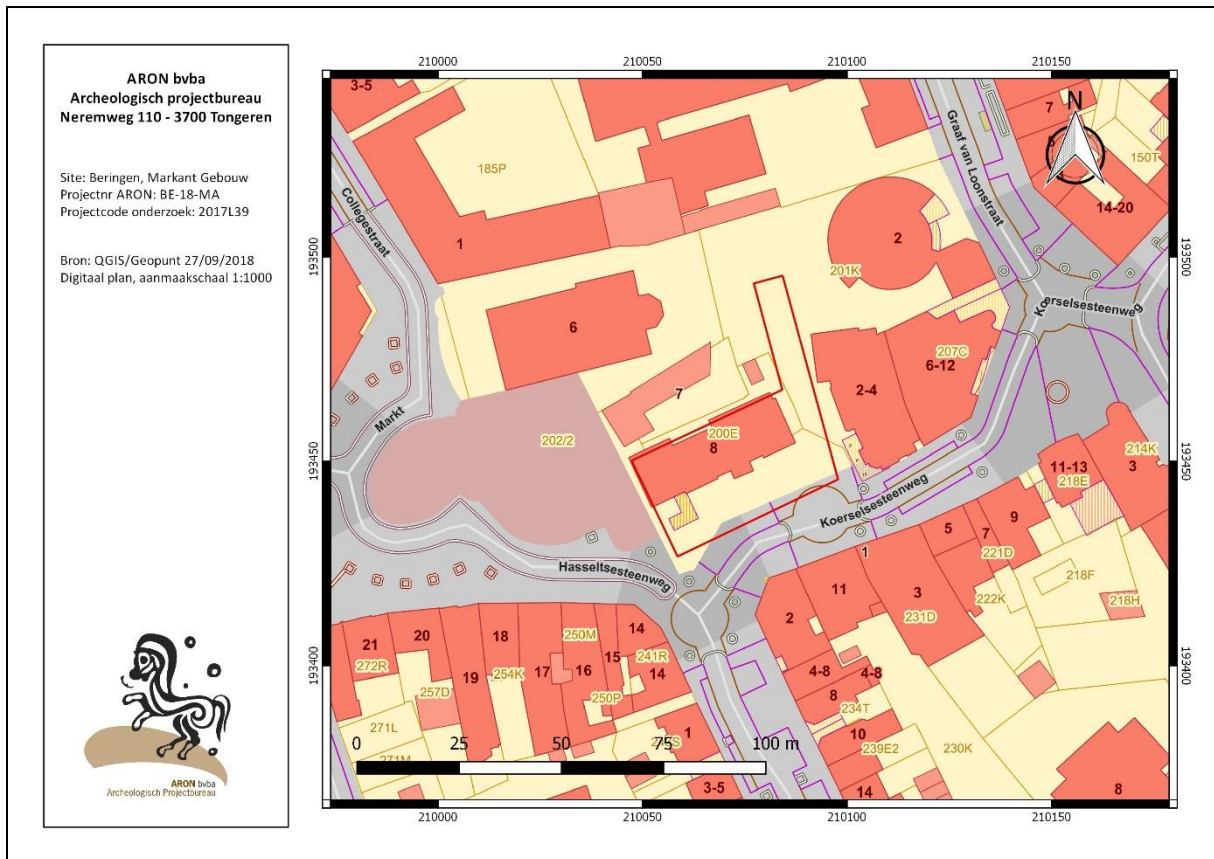
HOOFDSTUK 2. HET PROEFPUTTENONDERZOEK

1. Beschrijvend gedeelte

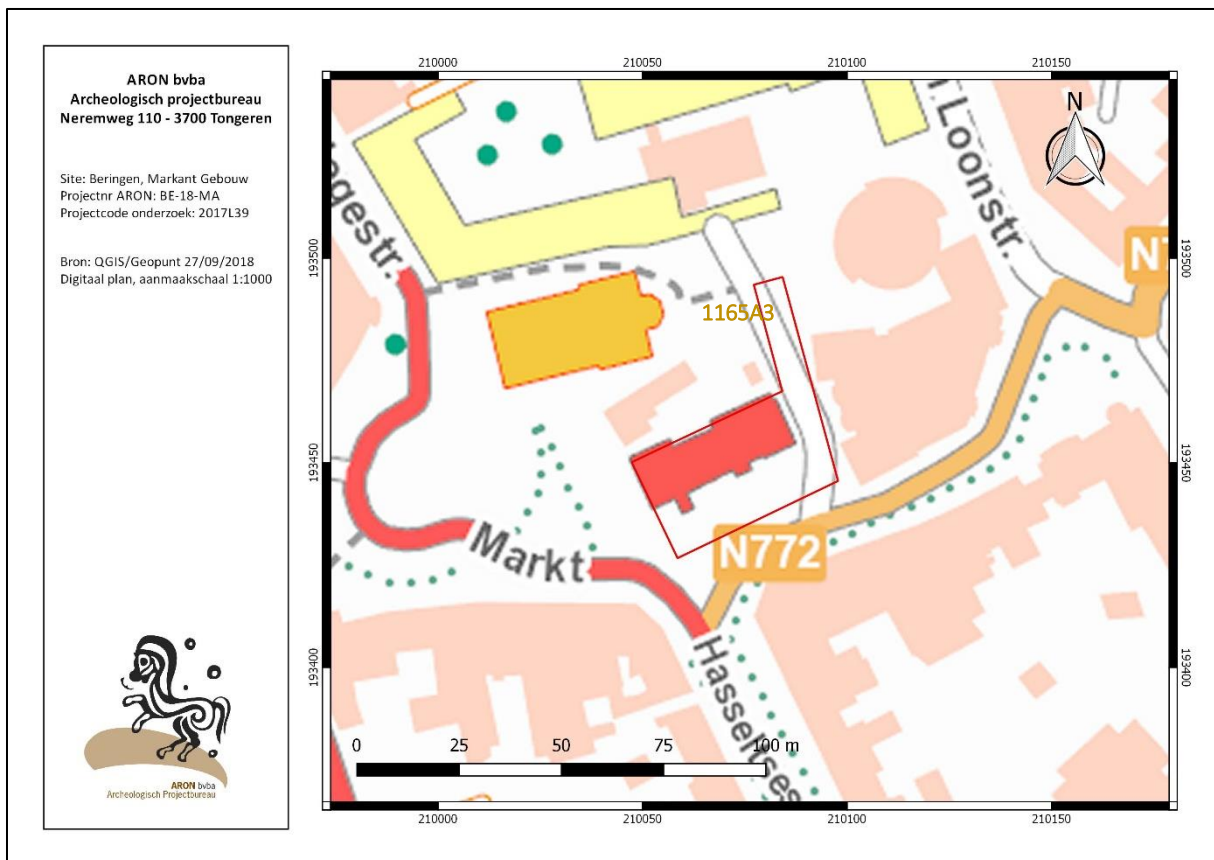
1.1 Administratieve gegevens

Projectcode	2018J260	
Naam en erkenningsnummer archeoloog	Maxim Hoebreckx OE/ERK/Archeoloog/2015/00090 ARON bvba Archeologisch Projectbureau, Neremweg 110, 3700 Tongeren OE/ERK/Archeoloog/2015/00006	
Andere actoren en specialisten:	Functie	Naam
	Veldwerkleider Assistent-archeoloog Projectleiding	Maxim Hoebreckx Joris Steegmans Elke Wesemael Inge Van de Staey
Extern wetenschappelijk advies	Nvt.	Nvt.
Locatiegegevens	Limburg Beringen, Centrum: Koerselsesteenweg – Markt	
Bounding box coördinaten	xMin,yMin 5.22507,51.0479 : xMax,yMax 5.22579,51.0485	
Oppervlakte	Het totale projectgebied heeft een oppervlakte van 1495 m ²	
Kadasternummers	Beringen: Afd. 1, sectie C, percelen 201k, 200 ^F en openbaar domein	
Thesaurusthermen¹⁰	Beringen, stadscentrum, stadhuis, markt, bureauonderzoek	
Overzichtsplan verstoringen	Zie <i>BIJLAGE 5</i> : Overzicht aanwezige nutsleidingen (KLIP).	

¹⁰ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus>

Afb. 9: Kadastraal plan met perceelgrenzen en afbakening van het onderzoeksterrein in het rood..

Afb. 10: Uittreksel uit de topografische kaart met afbakening van het projectgebied in het rood

1.2 Onderzoeksvragen en randvoorwaarden

Op basis van de archeologische verwachtingen voor het onderzoeksgebied en de evaluatie van de verschillende onderzoeksmethodes om deze verwachtingen in te vullen, werd er geopteerd voor een aanvullend vooronderzoek met ingreep in de bodem in de vorm van een **proefputtenonderzoek**. Op deze manier kan op een gefundeerde manier een uitspraak gedaan worden over de gaafheid van de bodem. Tevens kan op deze manier de aan- of afwezigheid en indien aanwezig, de aard en de datering van ouder archeologisch erfgoed nagegaan worden.

Bijzondere aandacht wordt hierbij gegeven aan het voorkomen van middeleeuwse bewoningsporen en sporen van de infrastructuur op de Markt. Verder wordt de potentiële impact van toekomstige geplande werken op de al dan niet goed bewaarde bodems en het mogelijke aanwezige archeologisch erfgoed ingeschat. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om in situ behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor een vervolgonderzoek.

Tijdens het onderzoek moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

Landschappelijke context:

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving en duiding?
- Zijn er aardkundige eenheden van antropogene oorsprong te herkennen?
- Is er sprake van een of meerdere begraven bodems?

Archeologische sporen en structuren:

- Zijn er sporen aanwezig?
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen? Geef een beknopte omschrijving.
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Op welke diepte bevindt het eerste archeologisch vlak of bevinden de verschillende archeologische vlakken zich?
- Behoren de sporen, spoorcomplexen en lagen tot één of tot meerdere periodes? Welke?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Zijn er recente verstoringen aan te duiden?
- Zijn er archeologische sporen of vondsten aangetroffen die in verband gebracht kunnen worden met de middeleeuwse of de recentere (postmiddeleeuwse) bouwgeschiedenis van het terrein?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Wat is de relatie tussen de sporen en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?

Archeologische vindplaatsen

- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?

Vervolgonderzoek

- Is verder onderzoek noodzakelijk? Indien ja, motiveer de keuze van de te gebruiken methode?

Volgende onderzoeksvragen dienen bijkomende beantwoordt te worden conform de voorwaarde bij de bekrachtiging:

- Wat was de opbouw van de Markt? Zijn er verschillende niveaus te herkennen?
- Zijn er sporen van een poel aanwezig? Zo ja, kan er iets gezegd worden over het ontstaan (natuurlijk/antropogeen), functie, gebruiksgeschiedenis, tafonomie?

1.3 Werkwijze, verloop en actoren

Op 16/10/2018 werd via het archeologieportaal bij het Agentschap Onroerend Erfgoed een melding van de aanvang van het onderzoek ingediend met referentie ID 1497.

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op 23 oktober 2018. *Maxim Hoebreckx (ARON bvba)* was veldwerkleider, *Joris Steegmans (ARON bvba)* was aanwezig als assistierend archeoloog. De graafwerken werden uitgevoerd door de firma *Democo. Elke Wesemael* en *Inge Van de Staey (ARON bvba)* volgde het project intern op. De werken werden niet bezocht door het *Agentschap Onroerend Erfgoed*. Onmiddellijk na registratie werden de proefputten gedicht omwille van veiligheidsoverwegingen.

Het programma van maatregelen zoals omschreven in de bekrachtigde archeologienota (ID 5821) voorzag in een proefputtenonderzoek. Er dienden op het terrein twee archeologische profielputten aangelegd te worden, beide buiten de contour van de voormalige kelder. De twee proefputten werden ingepland ter hoogte van de ondergrondse parkeergarage, één in het zuidwesten en één het zuidoosten van het terrein. De putten meten, gezien de verwachte diepte van ca. 3 m, vermoedelijk 4 m x 4 m. De minimale breedte van elke put is 2 m, met een maximum van 4 m indien meer dan 1,20 m verdiept zou moeten worden. Het proefputtenonderzoek wordt uitgevoerd volgens de wettelijke bepalingen, conform hoofdstuk 8: 8.6 van de *Code van Goede Praktijk*.

Het Programma van Maatregelen uit de bekrachtigde archeologienota werd hierbij aangehouden. Hierbij werden twee proefputten ten zuiden van het voormalige stadhuis aangelegd (*Afb. 12 en Afb.12, PP1 en PP2*). Om de impact van de aanwezige kelder van het stadhuis te kunnen inschatten (ca. 450 m²), werd binnen deze voormalige kelder een bijkomend profiel opgeschoond (*Afb. 11 en Afb.12, PP'*). Daarnaast wordt in voorliggende nota één bijkomende profielput aangehaald (*Afb. 11, PP(A)*). Deze put werd gezet in het kader van de reeds bekrachtigde archeologienota ID7803, naar aanleiding van de herinrichting van de Collegesite. Op basis van deze put kan een beeld gevormd worden van het noordelijke deel van het onderzoeksterrein.

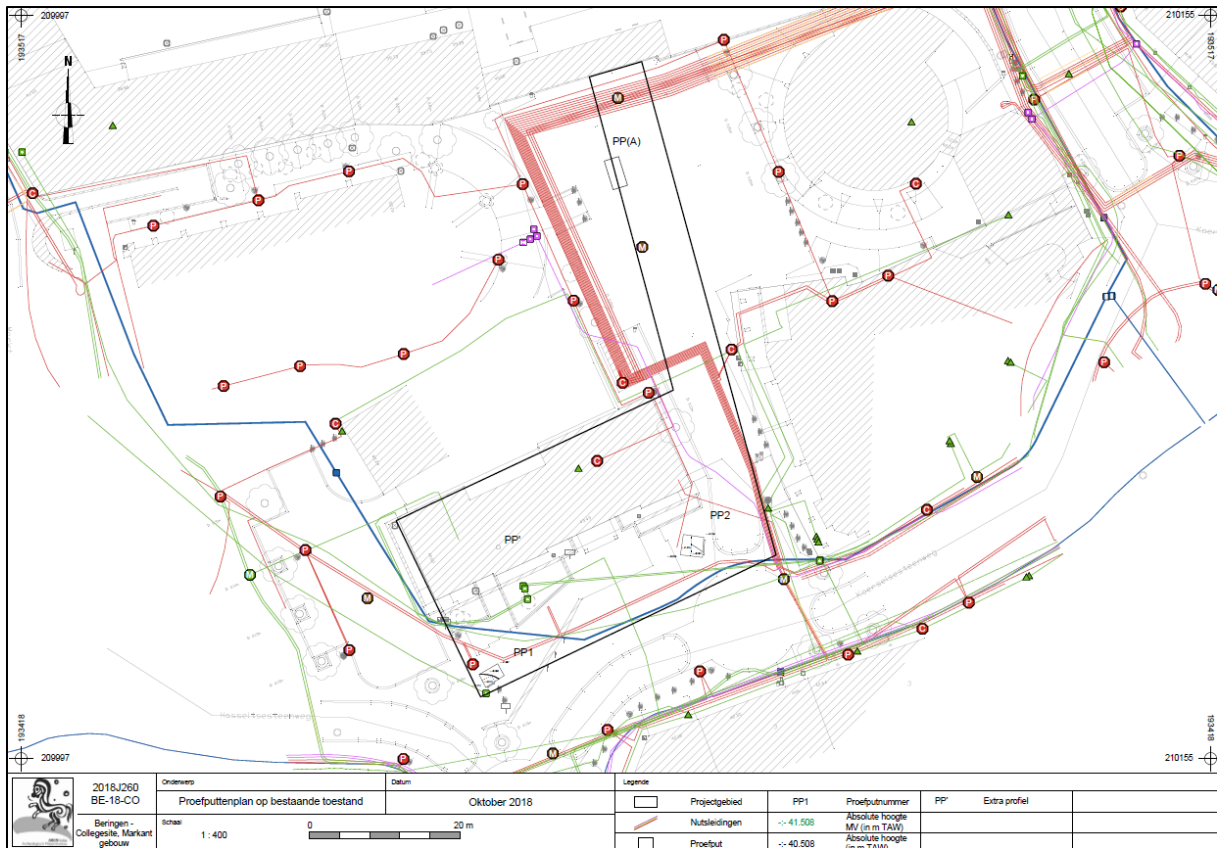
De twee aangelegde proefputten werden machinaal aangelegd door een kleine graafmachine op rupsbanden van 8 ton, onder begeleiding van de veldwerkleider en een assistent-archeoloog. De proefputten hadden een afmeting van ca. 2 x 2 m. Bij PP1 werd op een diepte van ca. 75 cm onder het maaiveld een KLIP-leiding aangesneden. Hierdoor kon slechts een klein gedeelte van deze proefput verder verdiept worden. De aanleg van de proefputten gebeurde verder tot op een diepte van ca. 1,60 m (PP1) en 1,30 m (PP2). De relevante delen van de putwandprofielen werden over een breedte van 2 m opgeschoond en geregistreerd, conform de bepalingen in hoofdstuk 10 van de Code van Goede Praktijk.

De vlakken en profielen werden analoog geregistreerd. De locatie van de proefputten werd door middel van een Leica GPRS ingemeten door *Joris Steegmans (ARON bvba)*. De locatie werd opgemeten in Lambert coördinaten (ESPG:31370), altimetrie ten opzichte van de Tweede Algemene Waterpassing, conform CGP 6.3. De GPS opmetingen werden uitgelezen in AutoCAD door *Joris Steegmans*. De gegevens werden verwerkt om de gevraagde plannen op te leveren die conform CGP 6.3 werden opgesteld. De profieltekeningen werden gedurende de verwerking gedigitaliseerd in AutoCAD, conform CGP 6.4 en CGP 6.5¹¹. GIS-bestanden werden opgemaakt in QGIS.

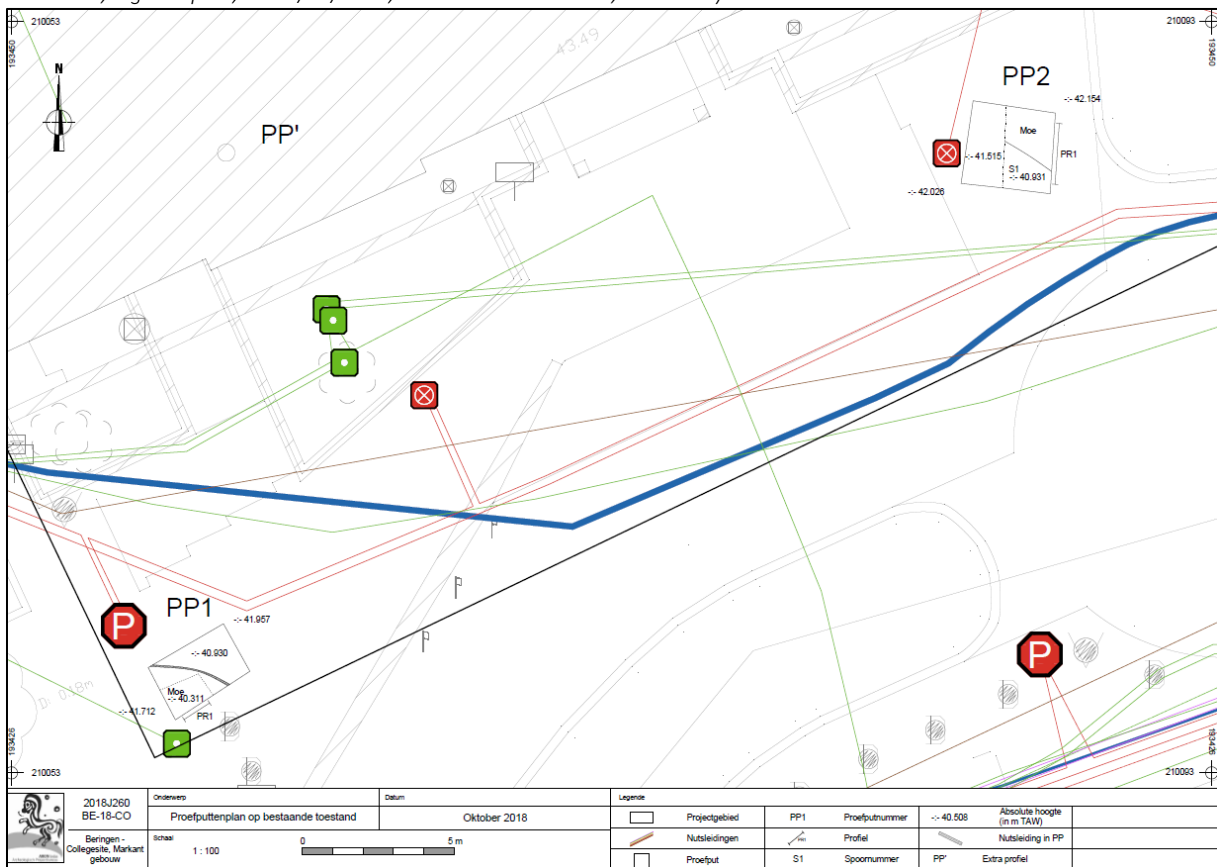
Een sporen- en fotolijst werd opgesteld, conform CGP 6.11.4.¹² Er werden tijdens het proefputtenonderzoek geen vondsten aangetroffen. Een vondstenlijst werd dan ook niet opgemaakt. Ook werden er geen natuurwetenschappelijke staalnames uitgevoerd. Een stalenlijst werd daarom niet opgenomen bij de bijlagen en er werd geen assessment uitgevoerd. Een dagrapport werd niet opgesteld vermits het veldwerk slechts één dag duurde.

¹¹ Bijlage 6, 7 en 8.

¹² Bijlage 10 en 11.

Afb. 11: Voorgesteld en uitgevoerd proefputtenplan met aanduiding van het onderzoeksterrein in het zwart, overzicht (Bron: Aron bvba, digitaal plan, dd 30/10/2018, aanmaatschaal 1:400, 2018J260).

Afb. 12: Voorgesteld en uitgevoerd proefputtenplan met aanduiding van het onderzoeksterrein in het zwart, detail (Bron: Aron bvba, digitaal plan, dd 30/10/2018, aanmaatschaal 1:400 en 1:100, 2018J260).

2. Assessment

2.1 Algemene toestand van het onderzoeksterrein

Bij aanvang van het proefputtenonderzoek waren de sloopwerken van het stadhuis reeds uitgevoerd en was het onderzoeksgebied braakliggend; De contour van de voormalige kelder van het stadhuis (ca. 450 m²) kon nog goed worden waargenomen (Afb. 13).

Verder is op de openbare ruimte voor het stadhuis de ligging van een groot aantal nutsleidingen gekend. Hoewel hiermee bij de inplanting en uitvoering van de proefputten rekening gehouden werd, werd een bijkomende nutsleiding aangesneden in PP1 op een diepte van ca. 75 cm (Afb. 14). De aanleg van deze nutsleidingen zal daarom een groot deel van het terrein reeds verstoord hebben.

Afb. 13: Overzichtsfoto van het onderzoeksterrein bij aanvang van het onderzoek (Bron: Aron bvba, dd. 23/10/2018, 2018J260).

Afb. 14: Detailfoto PP1 met zicht op de aangesneden nutsleiding (Bron: Aron bvba, dd. 23/10/2018, 2018J260).

2.2 Sporen en gaafheid van de bodem

2.2.1 Beschrijving

Over het gehele onderzoeksterrein bleek de oorspronkelijke bodemopbouw grondig verstoord door recente menselijke activiteit.

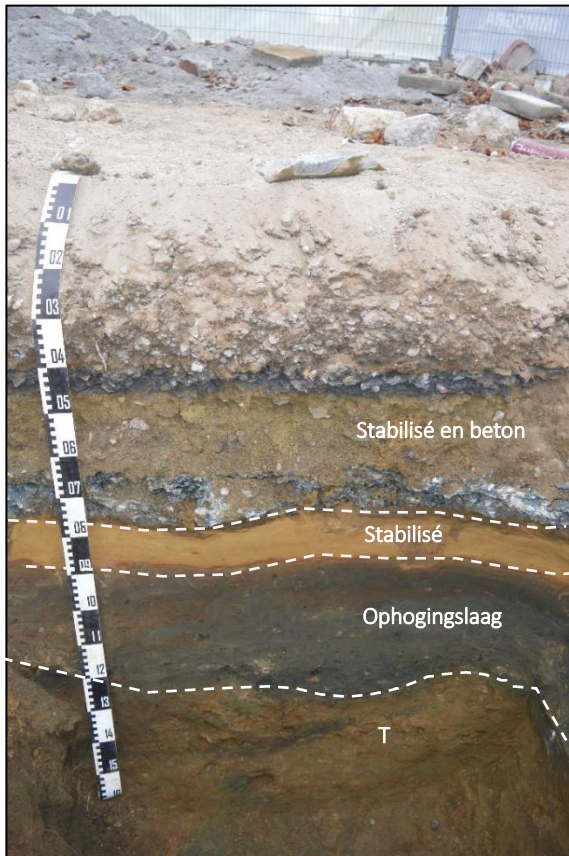
In **PP1** (*Afb. 15*) werd onder een ca. 75 cm dik verstoord pakket, bestaande uit stabilisé en beton, een nutsleiding aangesneden (zie *supra*). Op deze diepte werd verder een ca. 15 cm dikke gele stabilisélaag aangeduid die op haar beurt een ca. 50 cm blauwgrijs pakket afdekte. Dit zandige ophogingspakket bevatte naast meerdere houtfragmenten ook fragmenten plastic, baksteen en steen. Onmiddellijk hieronder werd op een diepte van ca. 1,4 m onder het maaiveld het roestbruin tot bruingroen glauconiethoudend zand (T) aangesneden.

Ter hoogte van **PP2** (*Afb. 16*) was een verstoord pakket (tegels, stabilisé,) tot op een diepte van ca. 30-40 cm onder het maaiveld aanwezig. Onder dit pakket werden meerdere ophogings- en puinpakketten aangesneden met een totale dikte van ca. 70 cm. Deze waren onder te verdelen in een bruine en geelbruine ophoginglaag die naast steenfragmenten ook plastic bevatte. Hieronder waren een donkergrijze laag aanwezig die tal van fragmenten baksteen, steen, steenkool, mortel en leisteen bevatte (S1) en een dik pakket donker bruingrijs zand met een bijmenging van steenkool, baksteen en mortel tot op een diepte van ca. 1m-1,1m (S2). Deze scherp afgeijnde lagen bevonden zich onmiddellijk op de groenbruine glauconiethoudende zanden (T).

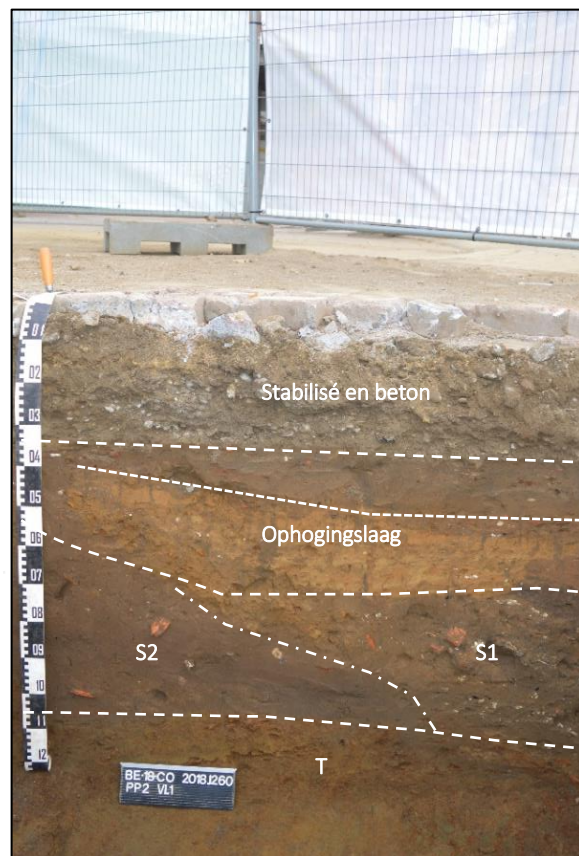
De glauconiethoudende zanden (T) werden bij het controleprofiel (**PP'**, *Afb. 17*) ter hoogte van de kelder van het voormalige stadhuis onmiddellijk onder het vlak aangesneden.

Op basis van een reeds in 2016 uitgevoerde profielput (**PP(A)**, *Afb. 18*), die werd gezet in het kader van de reeds bekrachtigde archeologienota naar aanleiding van de herinrichting van de Collesite (ID7803)¹³, kan een beeld gevormd worden van het noordelijke deel van het onderzoeksterrein. In deze proefput werd onder het huidige oppervlakte, bestaande uit klinkers/stabilisé, een puinpakket tot ca. 70 cm onder het maaiveld aangesneden. Hieronder bevond zich een donkergrijs ophogingspakket dat op haar beurt onmiddellijk het glauconietrijke zand (T) afdekte.

¹³ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/7803>; Van de Staey I., Wesemael E. & Hoebreckx M.. (2018). Archeologienota Beringen, Centrum: Graaf Van Loonstraat-Colleestraat-Markt, Herinrichting Collesite.

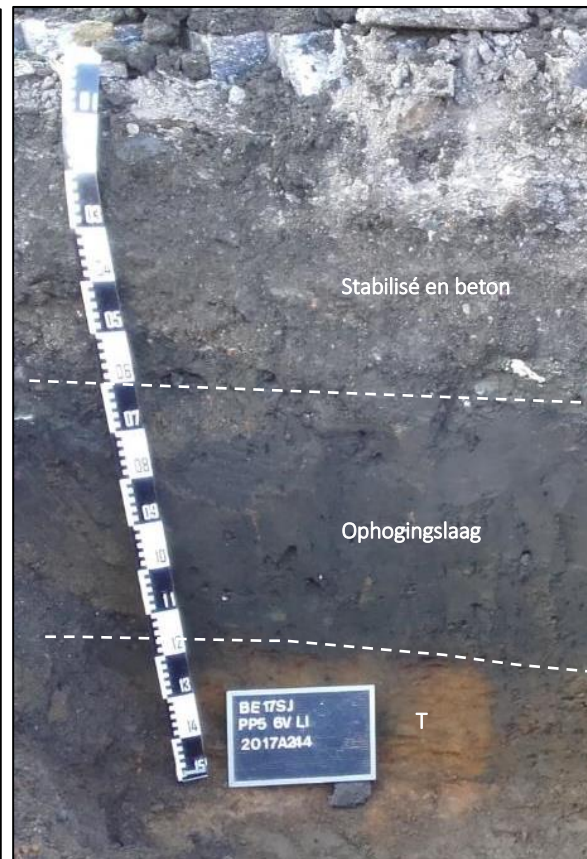
Afb.15: PP1 (Aron bvba, dd 23/10/2018)

Afb.16: PP2 (Aron bvba, dd 23/10/2018)

Afb.17: PP' (ter hoogte van kelder voormalig stadhuis) (Aron bvba, dd 23/10/2018)

Afb. 18: PP(A), noordelijke deel, parking achter stadhuis en bibliotheek ARON bvba, dd 24/01/2017)

2.2.2 Interpretatie

Over het gehele onderzoeksterrein is er sprake van een sterk aangetast bodemprofiel waaruit blijkt dat het onderzoeksterrein in hoge mate werd aangepast door de huidige en post-middeleeuwse bebouwing en stadsinrichting.

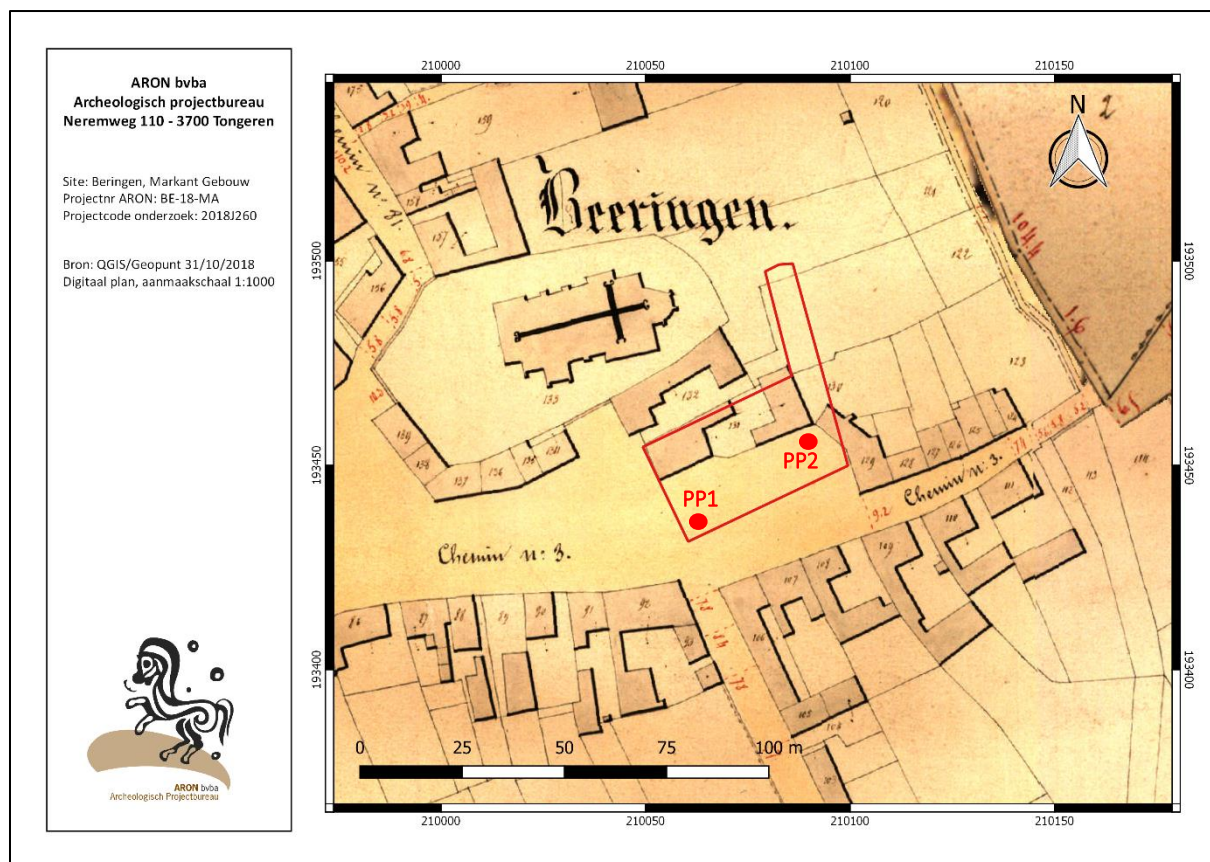
Ter hoogte van PP1, aan de westzijde, blijkt het terrein sterk vergraven. De ophogingslaag die onder de recente stabilisatie- en betonlagen werd aangesneden, kan door haar bijmenging als recent worden gedateerd.

PP2 vertoonde eveneens een geroerde bodem met de aanwezigheid van een afbraak- en ophogingspakket tot ca. 1 - 1,1 m onder het maaiveld. Het betreffen hierbij meerdere puin-, afbraak- en egalisatiepakketten (oa. ook sporen S1 en S2) die op basis van hun bijmenging als postmiddeleeuws of recenter kunnen benoemd worden en vermoedelijk te relateren zijn aan de opbouw en afbraak van de bebouwing zoals deze op het historische kaartmateriaal zichtbaar is in de omgeving van deze proefput (Afb. 19). Deze bebouwing werd afgebroken omstreeks 1963 om plaats te maken voor het nieuwe stadhuis (Afb. 20).

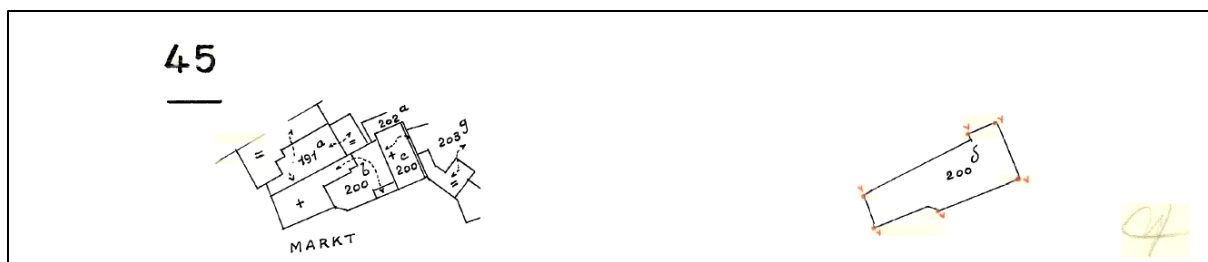
Ook profielput PP(A), die naar aanleiding van een eerdere archeologienota werd aangelegd op de parking achter het stadhuis, werd sterk gedefinieerd door menselijke activiteit. Het betreffen hierbij meerdere puin- en ophogingslagen die zich tot op een diepte bevonden van ca. 1,3 m onder het maaiveld en werden aangevoerd om de parking te nivelleren.

Alle aangesneden pakketten lagen rechtsreeks op de ondergrond van de tertiaire getuigenheuvel (cfr. tertiair zand van *de Formatie van Diest*). In de ca. 450 m² grote zone ter hoogte van de kelder van het recent afgebroken stadhuis werd dit tertiair zand onmiddellijk aangesneden.

Er werden geen indicaties van premoderne activiteiten vastgesteld.

Afb. 19: Locatie proefputten aangeduid op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1841).

Afb 20: Mutatieschets uit 1963 (Bron: Archief van het kadaster, Kadaster Hasselt, perceel 200: 1963/45).

2.3 Vondsten

Er zijn gedurende het proefsleuvenonderzoek geen vondsten aangetroffen. Daarom wordt er geen assessment hiervan opgesteld.

2.4 Assessment van stalen

Er zijn gedurende het proefsleuvenonderzoek geen stalen genomen. Daarom wordt er geen assessment hiervan opgesteld.

2.5 Conservatie-assessment

Er zijn gedurende het proefsleuvenonderzoek geen vondsten aangetroffen. Daardoor kan er geen conservatie assessment opgesteld worden.

2.6 Onderzoeksvragen

Tijdens het vervolgonderzoek moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

Landschappelijke context:

Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving en duiding? Zijn er aardkundige eenheden van antropogene oorsprong te herkennen?

De oorspronkelijke bodemopbouw van het terrein blijkt sterk geroerd door recente menselijke activiteit. Aan de westzijde van het terrein is er sprake van moderne stabilisé- en ophogingslagen die een diepte bereiken tot 1,4 m onder het maaiveld. Aan de oostzijde van het terrein is de bodemopbouw tot een diepte van ca. 1 – 1,1 m verstoord door meerdere puin-, afbraak- en egalisatiepakketten (oa. sporen S1 en S2). Deze kunnen op basis van hun bijmenging als postmiddeleeuws of modern benoemd worden en zijn vermoedelijk te relateren aan de opbouw en afbraak van de bebouwing zoals deze op het historische kaartmateriaal zichtbaar is in de omgeving van deze proefput. Deze bebouwing werd afgebroken omstreeks 1963 om plaats te maken voor het nieuwe stadhuis.

Ook het noordelijke deel van het onderzoeksterrein wordt sterk gedefinieerd door recente menselijke activiteit. De profielput die hier werd gezet naar aanleiding van een eerdere archeologienota (ID7803) toonde meerdere puin- en ophogingslagen die zich tot op een diepte bevonden van ca. 1,3 m onder het maaiveld bevonden en werden aangevoerd om de parking te nivelleren.

Alle aangesneden pakketten lagen rechtsreeks op de ondergrond van de tertiaire getuigenheuvel (cfr. tertiair zand van de *Formatie van Diest*).

Is er sprake van een of meerdere begraven bodems?

Er werd tijdens het onderzoek geen begraven bodem vastgesteld. Zoals hierboven wordt aangegeven bevinden alle aangesneden lagen (egalisatie-, puin-, ophogings- en afbraaklagen) zich rechtstreeks op de tertiaire zanden van de *Formatie van Diest* (cfr. de tertiaire getuigenheuvel).

Archeologische sporen en structuren:

Zijn er sporen aanwezig?

Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen? Geef een beknopte omschrijving.

Behoren de sporen, spoorcomplexen en lagen tot één of tot meerdere periodes? Welke?

Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?

Zijn er recente verstoringen aan te duiden?

Er werden geen indicaties van premoderne activiteiten vastgesteld.

Ter hoogte van PP2 werden twee sporen aangeduid. Het betreffen twee lagen van een ca. 70 cm dik afbraak- en ophogingspakket. Dit pakket werd op basis van haar bijmenging als postmiddeleeuws of modern benoemd en is vermoedelijk te relateren aan de opbouw en afbraak van de bebouwing zoals deze op het historische kaartmateriaal zichtbaar is in de omgeving van deze proefput. Deze bebouwing werd afgebroken omstreeks 1963 om plaats te maken voor het nieuwe stadhuis.

Verder is op de openbare ruimte voor het stadhuis de ligging van een groot aantal nutsleidingen gekend. Hoewel hiermee bij de inplanting en uitvoering van de proefputten rekening gehouden werd, werd een bijkomende nutsleiding aangesneden in PP1. De aanleg van deze nutsleidingen zal daarom een groot deel van het terrein reeds verstoord hebben.

Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?

Alle sporen betreffen puin-, afbraak-, ophogings- en egalisatiepakketten die werden aangetroffen onder een het meest moderne dek en op hun beurt onmiddellijk de tertiaire zanden afdekken. Er kan daarom geen bijkomende informatie gegeven worden over de bewaringstoestand hiervan.

Op welke diepte bevindt het eerste archeologisch vlak of bevinden de verschillende archeologische vlakken zich?

Een niveau met een archeologisch potentieel kan worden aangesneden onder de aangesneden ophoging (PP1, PPA, diepte 1,4m -mv) of onder de aanwezige puin-, afbraak- en egalisatiepakketten (S1 tem S2, PP2, 1,1 -mv). Hierbij moet opgemerkt worden dat deze pakketten zich rechtsreeks op de tertiaire ondergrond bevond. Hetzelfde geldt voor de gehele zone van de voormalige kelder van het stadhuis (ca. 450 m²). Op deze manier kan verwacht worden dat potentiële bodemsporen op het gehele onderzoeksterrein aangetast zijn.

Zijn er archeologische sporen of vondsten aangetroffen die in verband gebracht kunnen worden met de middeleeuwse of de recentere (postmiddeleeuwse) bouwgeschiedenis van het terrein?

Wat was de opbouw van de Markt? Zijn er verschillende niveaus te herkennen?

Zijn er sporen van een poel aanwezig? Zo ja, kan er iets gezegd worden over het ontstaan (natuurlijk/antropogeen), functie, gebruiksgeschiedenis, tafonomie?

Er werden geen structuren/sporen vastgesteld die wijzen op de historische middeleeuwse context van het onderzoeksgebied. Zo kan er niets gezegd worden over de opbouw van de Markt. Restanten van een middeleeuwse bebouwing en de aanwezigheid van een poel waren evenmin aanwezig.

De twee aangeduide sporen ter hoogte van PP2 betreffen lagen van een afbraak- en ophogingspakket dat te relateren is aan de opbouw en afbraak van de bebouwing zoals deze op het historische kaartmateriaal zichtbaar is in de omgeving van deze proefput. Deze bebouwing werd afgebroken omstreeks 1963 om plaats te maken voor het nieuwe stadhuis.

Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?

Wat is de relatie tussen de sporen en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?

Het terrein bevindt zich op de top en noordwestflank van een getuigenheuvel die bestaat uit tertiair zand en ijierzandsteen. Op deze tertiaire heuvels werd tijdens de laatste ijstijd dekzand afgezet. Ter hoogte van het onderzoeksterrein ontbrak dit dekzand echter volledig en werd het tertiair zand onmiddellijk onder de aanwezige egalisatie-, puin-, ophogings- en afbraaklagen aangesneden. Op basis hiervan wordt duidelijk dat de top van deze heuvel werd genivelleerd en geëgaliseerd. Daarnaast zal ook erosie hierbij een rol gespeeld hebben.

Archeologische vindplaatsen en vervolgonderzoek

Aangezien er geen archeologische vindplaatsen zijn aangetroffen in het onderzoeksgebied, heeft het onderzoeksgebied een lage archeologische waarde. Er wordt verwacht dat een vervolgonderzoek niet zal leiden tot kenniswinst. Een vervolgonderzoek wordt dan ook niet als noodzakelijk geacht.

Hierdoor komen volgende onderzoeksvragen te vervallen:

Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?

Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?

Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?

Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?

Is verder onderzoek noodzakelijk? Indien ja, motiveer de keuze van de te gebruiken methode?

2.7 Kennisvermeerdering

Alle sporen hadden een postmiddeleeuwse of moderne oorsprong. Aangezien deze reeds gedocumenteerd waren in de gekende (cartografische) bronnen en er sprake is van moderne ingrepen over het gehele terrein zijn deze van beperkte archeologische waarde. Verder onderzoek zou dan ook niet tot kennisvermeerdering leiden. Er wordt dan ook geen vervolgonderzoek geadviseerd.

3. Samenvatting

De initiatiefnemer plant op een ca. 1495 m² groot terrein, gelegen langs de Koersesesteenweg te Beringen, een nieuwbouw met parkeerkelder. Deze parking wordt ondergronds verbonden met de ondergrondse parkeergarage die onder de voormalige 'Collegesite' wordt ingericht. De huidige vergunning omvat ook de sloop van het voormalige stadhuis.

Het onderzoeksterrein is kadastraal gekend als Beringen, 1° afdeling, sectie C nummers 201K, 200E en openbaar domein en wordt omsloten door de Markt en de Hasseltsesteenweg in het oosten, de Koersesesteenweg in het zuiden, en de doorgang naar een parkeerplaats (achterzijde bibliotheek) aan de oostzijde. Ten noorden van het projectgebied vinden we de kerk van Beringen en het voormalige College.

Beringen is gelegen in het Heuvelland van Lummen, een heuvelig landschap waarvan het oppervlak gemodelleerd werd door de tertiaire ondergrond en het rivierstelsel. Zo wordt het reliëf gekenmerkt door het voorkomen van uitgesproken noordoost-zuidwestgerichte heuvels (Diestiaanheuvels), waarvan de toppen worden gevormd door ijzerzandsteen. Beringen-centrum is op de westflank van een zachte helling gelegen waarvan de langgerekte top zich ten oosten van het stadscentrum bevindt.

Op schetsen en plannen die van Beringen gekend zijn, wordt het terrein ter hoogte van het te ontwikkelen 'Markant gebouw' ingenomen door enkele oudere gebouwen. Deze gebouwen werden omstreeks het midden van de 20ste eeuw afgebroken om plaats te maken voor het stadhuis. Mogelijk is er ooit een openbaar waterpunt in gebruik geweest.

Aangezien het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem op het moment van de aanvraag niet volledig kon worden uitgevoerd omdat er nog sloopwerken dienden te gebeuren, werd conform onderafdeling 7 van het Onroerend Erfgoeddecreet een archeologienota met uitgesteld traject opgemaakt en bij het Agentschap Onroerend Erfgoed ingediend door *ARON bvba*. Deze archeologienota, die ID5821 meekreeg en bestond uit een bureauonderzoek, werd door Onroerend Erfgoed bekrachtigd. Hierin werd een aanvullend archeologisch vooronderzoek geadviseerd naar (proto-)historische vindplaatsen, i.e. een proefputtenonderzoek.

Het Programma van Maatregelen uit de bekrachtigde archeologienota werd aangehouden. Hierbij werden twee proefputten ten zuiden van het voormalige stadhuis aangelegd (PP1 en PP2) aangelegd. Om de impact van de aanwezige kelder van het stadhuis te kunnen inschatten, werd binnen de contour van deze voormalige kelder (ca. 450 m²) een bijkomend profiel opgeschoond (PP'). Daarnaast wordt in voorliggende nota één bijkomende profielput aangehaald (PP(A)). Deze put werd gezet in het kader van de reeds bekrachtigde archeologienota ID7803, naar aanleiding van de herinrichting van de Collegesite. Op basis van deze put kan een beeld gevormd worden van het noordelijke deel van het onderzoeksterrein.

De oorspronkelijke bodemopbouw van het terrein blijkt sterk geroerd door recente menselijke activiteit. Verspreid over het terrein is immers een groot aantal nutsleidingen gekend. Hoewel hiermee bij de inplanting en uitvoering van de proefputten rekening gehouden werd, werd een bijkomende nutsleiding aangesneden in PP1. De aanleg van deze nutsleidingen zal daarom een groot deel van het terrein reeds verstoord hebben.

Aan de westzijde van het terrein is er sprake van moderne stabilisé- en ophogingslagen die een diepte bereiken tot 1,4 m onder het maaiveld. Aan de oostzijde van het terrein is de bodemopbouw tot een diepte van ca. 1 – 1,1 m verstoord door meerdere puin-, afbraak- en egalisatiepakketten (oa. sporen S1 en S2). Deze kunnen op basis van hun bijmenging als postmiddeleeuws of modern benoemd worden en zijn vermoedelijk te relateren aan de opbouw en afbraak van de bebouwing zoals deze op het historische kaartmateriaal zichtbaar is in de omgeving van deze proefput. Deze bebouwing werd afgebroken omstreeks 1963 om plaats te maken voor het nieuwe stadhuis.

Ook het noordelijke deel van het onderzoeksterrein wordt sterk gedefinieerd door recente menselijke activiteit. De profielput die hier werd gezet naar aanleiding van een eerdere archeologienota (ID7803) toonde meerdere puin- en ophogingslagen die zich tot op een diepte bevonden van ca. 1,3 m onder het maaiveld bevonden en werden aangevoerd om de parking te nivelleren.

Alle aangesneden pakketten lagen rechtsreeks op de ondergrond van de tertiaire getuigenheuvel (cfr. tertiair zand van *de Formatie van Diest*). Op basis hiervan wordt duidelijk dat de top van deze heuvel werd genivelleerd en geëgaliseerd. Daarnaast zal ook erosie hierbij een rol gespeeld hebben.

Aangezien er geen archeologische vindplaatsen zijn aangetroffen in het onderzoeksgebied, heeft het onderzoeksgebied een lage archeologische waarde. Er wordt verwacht dat een vervolgonderzoek niet zal leiden tot kenniswinst. Een vervolgonderzoek wordt dan ook niet als noodzakelijk geacht.

